

Raadsvergadering d.d. 21 februari 2019

Voorstelnummer 10-2019

Agendanummer 7

Zaaknummer

Aan
de Raad.

Voorstel:

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Edam-Volendam 2019 vast te stellen.
2. De datum van inwerkingtreding te bepalen op één dag na publicatie.
3. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Edam-Volendam 2016 gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Edam-Volendam 2019 in te trekken.
4. Het door het college vastgestelde Besluit maatschappelijke ondersteuning 2019 Edam-Volendam voor kennisgeving aan te nemen.

Samenvatting:

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Edam-Volendam 2016 geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 die op 1 januari 2015 is ingegaan. In de afgelopen periode hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die het noodzakelijk maken om een aantal aanpassingen in de verordening door te voeren.

Door het vaststellen van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Edam-Volendam 2019 wordt invulling gegeven aan het te voeren Wmo beleid van de gemeente Edam-Volendam en worden de gemeentelijke kaders waarbinnen deze wet wordt uitgevoerd inzichtelijk en transparant gemaakt voor onze burgers.

Financiële consequenties en dekkingsmiddelen

Financiële consequenties en dekkingsmiddelen

Invoering abonnementstarief:

Het kabinet wil vanaf een vaste maximale bijdrage Wmo van € 17,50 invoeren (in 2019 via een AMvB en vanaf 2020 bij wet). Dit abonnementstarief houdt in dat alle cliënten die gebruik maken van Wmo voorzieningen een vaste bijdrage van € 17,50 per vier weken gaan betalen, onafhankelijk van het zorggebruik, inkomen en vermogen.

De VNG heeft bezwaar aangetekend omdat het invoeren van de gemaximeerde bijdrage het open eindkarakter van de regeling versterkt, aanzuigende werking heeft en omdat het strijdt met de gemeentelijke autonomie. Ondanks het door de Raad van State uitgebrachte negatieve advies heeft de ministerraad op 23 november 2018 besloten om het abonnementstarief op 1 januari 2019 door te voeren.

De wijziging is als volgt opgenomen in de Modelverordening: De bijdrage, bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dan wel het totaal van de bijdragen, is gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste € 17,50 per bijdrageperiode voor de cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, tenzij overeenkomstig artikel 2.1.4, derde lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning

2015 of hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen of een lagere bijdrage is verschuldigd.

Het zinsgedeelte *‘tot aan ten hoogste € 17,50 per bijdrageperiode voor de cliënt of de gehuwde cliënten tezamen’* is niet opgenomen in de Verordening omdat dit bedrag na invoering van rechtswege geldt en niet in de verordening bekrachtigd hoeft te worden.

De kosten gaan volgens de berekening van het Rijk € 290.000.000 bedragen. Dit wordt gedeeltelijk gedekt door een storting in het Gemeentefonds van € 145.000.000 (meicirculaire). De overige kosten zullen de gemeenten zelf moeten opbrengen (in de programmabegroting wordt uitgegaan van € 329.000 in 2020 oplopend tot € 449.000 in 2022). Het risico voor 2019 wordt meegenomen in de zomernota 2019.

Begrote uitgaven Breed Sociaal Loket
Zie financiële bijlage.

Gevolgte Procedure:

Aanpassen huidig Besluit maatschappelijke ondersteuning

Als gevolg van het wijzigen van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2016 dient ook het Besluit maatschappelijke ondersteuning (vaststellingsbevoegdheid college) te worden aangepast. Dit levert naar verwachting geen problemen op want de wijzigings- en publicatiedata worden gelijkgesteld.

Zie verder onder Tijdpad van realisatie.

Communicatieaspecten / burgerparticipatie / publicatievereisten:

Bij de totstandkoming van de nieuwe verordening is samengewerkt met:

- de Koepel Sociaal Domein,
- de afdeling Juridische Zaken,
- de afdeling Samenleving,
- de afdeling Communicatie,
- het Breed Sociaal Loket,
- de gemeente Purmerend (invulling artikelen opvang en beschermd wonen en tariefstelling AOV).

De stukken en voorstellen zijn (voor)besproken met de Wmo raad. Aan de KSD is formeel advies gevraagd. Deze heeft op 23 november 2018 gevraagd advies uitgebracht. De Wmo raad, als onderdeel van de KSD, geeft aan in te stemmen met het voorstel. Zie bijlage.

Na vaststelling door uw raad vindt publicatie plaats

Relatie met kerntakendiscussie

De Verordening geeft invulling aan de in de Wmo opgenomen wettelijke verplichtingen.

Toetsing van het voorstel aan wettelijke kaders met analyse van de juridische risico's:

De verordening is geactualiseerd naar aanleiding van onder andere nieuwe jurisprudentie. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de modelverordening van de VNG. Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht.

1. *Versterken positie mantelzorger*: in artikel 2 lid 3 van de Verordening is speerpunt viii van de op 21 november 2018 vastgestelde Wmo beleidsnota (het versterken van de positie van de mantelzorger) verwerkt. Met het in artikel 2 lid 3 van de Verordening opnemen van de mantelzorger als zelfstandig subject kan de mantelzorger zich zelfstandig tot de gemeente wenden en is daarbij niet afhankelijk van de zorgvraag van diegene waarvoor hij of zij mantelzorger is.
2. *Het verslag*: in artikel 7 lid 3 en 4 van de Verordening is een tijdslimiet opgenomen waarbinnen het gespreksverslag ondertekend en geretourneerd moet zijn.
3. *Weigeringsgronden*: artikel 9b van de Verordening geeft invulling aan de, op basis van de jurisprudentie, in de verordening vast te leggen criteria waarop een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan worden geweigerd. Dit artikel maakt een onderverdeling in algemene weigeringsgronden en weigeringsgronden voor woon- en vervoersvoorzieningen.
4. *Wijze van vaststelling van het persoonsgebonden budget*: in artikel 12b van de Verordening is de uitspraak (mei 2017) van de Centrale Raad voor Beroep (CRvB) verwerkt met betrekking tot tariefdifferentiatie pgb's. De CRvB oordeelt daar dat in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Emmen 2015 ten onrechte is bepaald dat het college nadere regels kan stellen over de hoogte van het pgb en het vaststellen van het pgb. De essentialia van het voorzieningenpakket dienen in de verordening te worden vastgelegd. Het differentiëren met betrekking tot de hoogte van pgb tarieven behoort tot deze essentialia. De wetgever vraagt niet om de pgb bedragen in de verordening op te nemen, maar om het inzichtelijk maken van de wijze van berekenen. Dat kan door zodanige voorwaarden op te nemen dat die de invulling door het college begrenzen.
5. *Regels voor een financiële tegemoetkoming*: in artikel 13 van de Verordening is de uitspraak van de CRvB van 12 februari 2018 verwerkt met betrekking tot de financiële tegemoetkoming. Deze uitspraak geeft gemeenten de mogelijkheid om een financiële tegemoetkoming toe te kennen (gebaseerd op art 2.3.5, derde lid). De definitie van maatwerkvoorziening in de wet is daar ruim genoeg voor. De wet stelt wel als voorwaarde dat de financiële tegemoetkoming een passende bijdrage moet leveren aan de zelfredzaamheid en participatie van de aanvrager.
6. *Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen en pgb's*: artikel 15b lid 2 gaat in op de eigen bijdrage. Dit artikellid wijkt af van de modelverordening waarin het kabinetsvoornemen is verwerkt om de bijdrage dan wel het totaal van de bijdragen zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, gelijk te stellen aan de kostprijs, tot aan ten hoogste € 17,50 per bijdrageperiode voor de cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, tenzij overeenkomstig artikel 2.1.4, derde lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of het in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 bepaalde geen of een lagere bijdrage is verschuldigd. Het onderstreepte gedeelte is niet opgenomen omdat de gemaximeerde eigen bijdrage na publicatie van rechtswege geldt.
7. *Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen en pgb's*: in artikel 15b lid 5 van de Verordening zijn criteria opgenomen voor het opleggen van een eigen bijdrage bij een gecompliceerde schuldenlast. Deze criteria zijn ook opgenomen ter voorkoming van misbruik van dit artikel. Artikel 15b lid 6 geeft handvatten hoe om te gaan bij zorgmijding.
8. *Meldingsregeling calamiteiten en geweld*: artikel 17 van de Verordening geeft invulling aan artikel 3.4, eerste lid, van de wet waarin is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend

ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. Doel van het artikel is formele invulling te geven aan het voorkomen van (verdere) calamiteiten en om geweld te bestrijden.

9. *Voorkomen en bestrijden ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo:* artikel 18 lid 3 sub d van de Verordening geeft hiervoor handvatten. Tevens is een toevoegingen opgenomen bij tijdelijke opname van de cliënt in een instelling. Het college kan een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het vaststelt dat de cliënt langer dan een x-aantal weken verblijft in een instelling als bedoeld in de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet. In dat geval kan het praktischer zijn de maatwerkvoorziening of het pgb tijdelijk op te schorten. Deze bepaling is toegevoegd naar analogie van artikel 5.20, eerste lid, onderdeel b, van de Regeling langdurige zorg op basis waarvan het zorgkantoor de verleningsbeschikking kan wijzigen of intrekken indien de verzekerde langer dan twee maanden verblijft in een instelling als bedoeld in de wet of de Zorgverzekeringswet. De gemeente kan deze termijn overnemen, maar heeft de beleidsvrijheid om op dit punt eigen regels te stellen. Wij hanteren een termijn van 6 weken.
10. *Opschorting betaling uit het pgb:* artikel 19 van de Verordening geeft invulling aan artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, in combinatie met artikel 2, vierde lid, aanhef en onder e, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, en beoogt misbruik en oneigenlijk gebruik van pgb's te bestrijden. Door middel van opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningbeschikking. Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de SVB te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan dit verzoek alleen doen als het een ernstig vermoeden heeft van oneigenlijk gebruik dan wel misbruik.
11. *Jaarlijkse waardering mantelzorgers:* artikel 21 van de Verordening geeft invulling aan artikel 2.1.6 van de Wmo dat aangeeft dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.
12. *Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden:* artikel 22 van de Verordening geeft invulling aan de vanaf 1 juni 2017 geldende AMvB 'reële prijs Wmo 2015'. Op basis hiervan is een nieuw artikel 5.4 toegevoegd aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dat tot doel heeft dat een gemeente een reële prijs betaalt voor een Wmo dienst, waarmee de aanbieder kan voldoen aan de gemeentelijke eisen van kwaliteit en continuïteit van deze dienst en de arbeidsrechtelijke verplichtingen aan de beroepskracht die deze dienst verleent aan de cliënt. Hiertoe dient de gemeenteraad de volgende zaken in de verordening vast te leggen:
 - het college stelt een vaste prijs of een reële prijs vast voor Wmo diensten en deze prijs is tevens de ondergrens voor een inschrijving in een aanbestedingsprocedure;
 - de vaste of reële prijs moet worden vastgesteld overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van de dienst en het college moet daarbij rekening houden met de continuïteit van de hulpverlening;
 - de kostprijscomponenten waar een vaste of reële prijs op is gebaseerd.

Evaluatie: in artikel 23 wordt voorgesteld om de uitvoering van deze verordening een maal per 2 jaar te evalueren. Met het hieruit te verkrijgen inzicht kan, indien nodig, tussentijds worden bijgestuurd.

Eventuele alternatieven en keuzebepaling:

Zie onder analyse juridische risico's.

Tijdpad van realisatie:

		Realisatie	Datum
1	Opstellen concepten in samenwerking met het Breed Sociaal Loket.	J	September
2	Toetsing Samenleving De volgende adviezen zijn verwerkt: - artikel 21 Vo: de jaarlijkse waardering mantelzorg is aangepast aan art. 2.1.6. van de Wmo.	J	Oktober
3	Toetsing JuZa De volgende adviezen zijn verwerkt: - de verwijzingen in de aanhef van de Vo zijn aangepast; - de inwerkingtredingsdatum Vo is gewijzigd van '1 januari 2019' naar 'de dag na publicatie'; - de formulering van artikel 15b lid 2 van de Verordening (abonnementstarief).	J	Oktober
4	Toetsing Communicatie De volgende adviezen zijn verwerkt: - de lay out van de stukken is aangepast aan het gemeentelijke format.	J	Oktober
5	Ambtelijk akkoord	J	Oktober
6	Stafoverleg	J	31-10-2018
7	Koepel/Wmo raad advies aanvraag	J	21-11-2018
8	Advies Koepel/Wmo raad De volgende adviezen zijn verwerkt: - artikel 15 b sub 9 is op advies Wmo raad aangepast - artikel 21 jaarlijkse waardering mantelzorg: de Koepel adviseert om de mantelzorger < 18 jaar niet te vergeten. Dit wordt meegenomen in de Mantelzorgnotitie (eerste kwartaal 2019).	J	23-11-2018 De KSD/Wmo raad adviseert positief
9	College		18-12-2018
10	Raad		14-02-2019
11	Publicatie Verordening en Besluit		15-02-2019

Evaluatie van voorstel na vooraf vast te stellen periode:

De gemeente is wettelijk verplicht om jaarlijks de resultaten te overleggen en te publiceren (voor 1 juli). Daarnaast vindt er 2 jaarlijks een evaluatie plaats (artikel 23 van de Verordening). Met het hieruit te verkrijgen inzicht kan, indien nodig, tussentijds worden bijgestuurd.

Personele aspecten:

De reguliere uitvoering door het Breed Sociaal Loket vindt plaats binnen de vastgestelde begroting en binnen de vastgestelde personele bezetting.

Het is te verwachten dat de voorgenomen invoering van het abonnementstarief een aanzuigende werking zal gaan hebben op het aantal aanvragen (en dus op de personele bezetting). Hiervoor heeft uw raad op 22 november 2018 besloten om incidenteel € 75.000 per jaar te reserveren (voor de periode 2019-2022). Dit is opgenomen in de Begroting 2019.

Toelichting op het voorstel:

Edam-Volendam, d.d. 18 december 2018

Burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
H. van der Woude

de burgemeester,
L.J. Sievers